

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Aprob
Directorul Colegiului „Alexei Mateevici” din Chișinău

_____ Victoria BERCU
" " _____ 2025

Curriculum modular

S.07.O.026 Drept procesual penal I

Specialitatea: **Jurisprudență**

Calificarea: **Grefier/grefieră**

2025

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic-științific al Colegiului „Alexei Mateevici” din Chișinău

din _____ 2025

Metodist _____

Rusu Irina

La ședința Catedrei metodice „Științe psihopedagogice, sociale și juridice Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

din _____ 2025

Șef catedră _____

Cașu Diana

Coordonat cu:

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău;

Colegiul de Criminologie, Administrare și Drept „Valeriu Bujor”;

Colegiul de studii integrate al USPEE „Constantin Stere”;

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Autori:

Vasiloi Djulieta – doctor în drept, conferențiar universitar, profesor, Colegiul de Criminologie, Administrare Drept „Valeriu Bujor”;

Botnaru Petru – profesor, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău;

Iliuhin Tatiana – profesor, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Recenzent:

Păscăluță Felicia, doctor, conferențiar universitar, Departamentul Drept privat, USM

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale și rezultatele învățării.....	5
IV. Administrarea unității de curs.....	5
V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	6
VI. Unitățile de învățare.....	6
VII. Studiu individual ghidat de profesor	9
VIII. Lucrările practice/de laborator recomandate.....	10
IX. Sugestii metodologice.....	10
X. Sugestii de evaluare.....	11
XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării.....	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	13

I. Preliminarii

Curriculumul la disciplina **Drept procesual penal I** constituie o parte componentă a Planului de învățământ la specialitatea **Jurisprudență**, calificarea **Grefier** din învățământul profesional tehnic postsecundar.

Dreptul procesual penal, este o ramură a dreptului, care reglementează regulile de bază și acțiunile în procesul penal și se referă la competență, probe, mijloace de probă, măsuri preventive și alte măsuri procesuale. Este o componentă esențială a sistemului juridic și servește ca ghid obligatoriu pentru organele judiciare, părțile și alți participanți la proces.

Un rol important în studierea acestei unități de curs o au principiile procesului penal, instanțele judecătorești și competența lor, părțile și alte persoane participante la procesul penal, atribuțiile și statutul procesual, probatoriul, mijloacele de probă și procedeele probatorii, măsurile procesuale de constrângere, măsurile de păstrare a confidențialității, măsurile de protecție, termenele procedurale, actele procedurale comune și chestiunile patrimoniale în procesul penal.

Obiectul de reglementare al dreptului procesual penal este, însuși procesul penal.

Scopul principal al dreptului procesual penal este de a asigura o procesare echitabilă a cauzelor penale, respectând drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor implicate, cât, și a jurisprudenței *Curții Europene a Drepturilor Omului*, ceea ce contribuie la formarea de specialiști cu o largă viziune europeană asupra problemelor legalității și a respectării drepturilor omului în activitatea jurisdicțională.

Studiul unității de curs **Drept procesual penal I**, pe lângă o cunoaștere vastă și documentată a faptelor infracționale, contribuie la formarea viitorilor specialiști în domeniul juridic și pregătirea lor pentru a face față provocărilor profesionale.

II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională

Destinatarii unității de curs **Drept procesual penal I**, sunt elevii anului IV de studii, semestrul VII. Elevii vor aborda un spectru vast de probleme cu care se confruntă teoreticienii și practicienii din domeniul dreptului procesual penal. De asemenea, li se formează abilități de a cerceta în profunzime și de a elucida cât mai adecvat starea actuală a problematicii privind activitatea procesual - penală.

Necesitatea cunoașterii temeinice a dreptului procesual penal, este esențială pentru o gamă largă de profesioniști, inclusiv:

- **Juriști:** Avocați, procurori, judecători, anchetatori, experți judiciari, grefieri, etc.
- **Oameni de afaceri:** Antreprenori, manageri, consultanți etc.
- **Funcționari publici:** Angajați ai administrației publice centrale și locale care se confruntă cu aspecte de drept procesual penal în activitatea lor.
- **Dezvoltare personală:** Studiul dreptului procesual penal partea generală poate contribui la: Dobândirea unei culturi juridice solide Ce ține de înțelegerea principiilor fundamentale ale procesului penal este esențială pentru o gândire critică și analitică.

Studiind unitatea de curs absolvenții își forma următoarele competențe:

Dezvoltarea abilităților de argumentare și rezolvare a problemelor: unde **Dreptul procesual penal** pune accent pe analiza detaliilor și pe identificarea soluțiilor adecvate în situații complexe;

Îmbunătățirea comunicării: abilitatea de a explica concepte juridice complexe într-un mod clar și concis este o abilitate valoroasă în orice domeniu profesional.

Cunoștințele dobândite în cadrul modulului **Dreptul procesual penal I**, pot fi aplicate în diverse contexte practice, cum ar fi:

- **Reprezentarea clienților în instanță;**
- **Soluționarea litigiilor;**

- **Respectarea legii.**

Cunoștințele de drept procesual penal, pot fi un avantaj semnificativ în cariera profesională a oricărei persoane care activează în domeniul juridic sau în domenii conexe, oferind o bază solidă de cunoștințe și abilități esențiale pentru grefierii angajați în instanțele de judecată.

Studiul aprofundat al acestei materii contribuie la dezvoltarea personală și profesională, oferind totodată o perspectivă valoroasă asupra principiilor fundamentale ale justiției penale.

III. Competențele profesionale și rezultatele învățării

CPS.1. Cunoașterea legislației procesual-penale și a conținutului ei;

CPS.2. Aprecierea locului și rolului dreptului procesual penal în contextul altor ramuri de drept și al științelor juridice;

CPS.3. Compararea drepturilor și a obligațiilor diferitor subiecți ai activității procesual penale;

CPS.4. Identificarea condițiilor și temeiurile aplicării măsurilor neprivative de libertate;

CPS.5. Estimarea rolului procedurii penale în procesul penal;

CPS.6. Identificarea și argumentarea soluțiilor corecte în cazuri practice;

CPS.7. Determinarea perspectivelor dezvoltării dreptului procesual penal în urma aderării la diverse documente internaționale;

CPS.8. Aprecierea rolului organelor de drept în implementarea noilor reglementări procesual-penale;

CPS.9. Corelarea dispozițiilor din Codul de procedură penală cu prevederi existente în alte texte legale, cu decizii ale Curții Constituționale, hotărâri ale CSJ sau practica CEDO.

IV. Administrarea unității de curs

Semestrul	Numărul de ore				Forma de evaluare	Numărul de credite
	Total ore	Contact direct		Studiul individual		
		Teorie	Practic/ laborator			
VII	120	30	30	60	Examen	4

V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. ord	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Studiul individual
			Teorie	Practică/ laborator	
1.	Noțiuni generale privind dreptul procesual penal.	12	3	3	6
2.	Subiecții procesului penal. Partea acuzării.	16	4	4	8
3.	Subiecții procesului penal. Partea apărării.	16	4	4	8
4.	Probele și probatoriul.	12	3	3	6
5.	Mijloacele de probă și procedeele probatorii.	12	3	3	6
6.	Măsurile procesuale de constrângere	12	3	3	6
7.	Măsuri preventive - neprivative de libertate.	16	4	4	8
8.	Termenele procedurale.	12	3	3	6
9.	Actele procedurale comune.	12	3	3	6
	Total	120	30	30	60

VI. Unitățile de învățare.

Unități de competențe	Unități de conținut	Abilități
1. Noțiuni generale privind dreptul procesual penal.		
UC1. Identificarea conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiei din domeniul juridic;	1.1. Definiția, trăsăturile și scopul procesului penal. 1.2. Relația dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept. 1.3. Principiile procesului penal.	A1. Utilizarea corectă a terminologiei specifice dreptului procesual penal; A2. Delimitarea particularităților procesului penal; A3. Stabilirea legăturii dreptului

UC1.1. Stabilirea particularităților principiilor generale ale procesului penal.		procesual penal cu alte ramuri de drept; A4. Analiza principiilor procesului penal.
2. Subiecții procesului penal. Partea acuzării.		
UC2. Diferențierea subiecților procesului penal.	2.1. Noțiunea de participant la procesul penal. 2.2. Partea acuzării. 2.3. Procurorul. 2.4. Organul de urmărire penală. 2.5. Ofițerul de urmărire penală. 2.6. Victima și partea vătămată.	A5. Definirea statutului subiectului în procesul penal; A6. Caracterizarea formelor de competență ale instanțelor judecătorești în procesul penal; A7. Distingerea diferențelor specifice dintre competența materială și competența teritorială; A8. Delimitarea atribuțiilor procurorului de atribuțiile ofițerului de urmărire penală în vederea aplicării măsurilor procesuale de constrângere.
3. Subiecții procesului penal. Partea apărării.		
UC4. Delimitarea între participanții la procesul penal și subiecții procesului penal.	3.1. Participanții la procesul penal. 3.2. Partea apărării. 3.3. Bănuitul, învinuitul, inculpatul. 3.4. Apărătorul. 3.5. Partea civilmente responsabilă.	A9. Descrierea subiecților părții apărării; A10. Identificarea principiilor procesului penal.
4. Probele și probatoriul.		
UC4. Delimitarea trăsăturilor și a cerințelor esențiale înaintate față de probe în procesul penal.	4.1. Teoria generală a probelor în procesul penal. 4.2. Clasificarea probelor. 4.3. Probatoriul. 4.4. Administrarea probelor în procesul penal.	A11. Clasificarea probelor în procesul penal; A12. Determinarea proprietăților esențiale ale probelor și a obiectul probatoriului; A13. Identificarea datelor neadmise ca probe în procesul penal.
5. Mijloacele de probă și procedeele probatorii.		
UC5. Identificarea particularităților procedeele probatorii.	5.1. Clasificarea mijloacelor de probă. 5.2. Mijloacele de probă. 5.3. Mijloacele materiale de probă. 5.4. Procedeele probatorii.	A14. Diferențierea mijloacelor de probă și particularităților procedeele probatorii.
6. Măsurile procesuale de constrângere.		
UC6. Clasificarea măsurilor de constrângere procesual penală.	6.1. Sistemul măsurilor preventive neprivative de libertate. 6.2. Dispoziții generale privind măsurile procesuale de constrângere. 6.3. Reținerea în procesul penal. 6.4. Măsurile preventive privative de libertate.	A15. Identificarea măsurilor de constrângere procesual-penală; A16. Delimitarea sarcinilor de constrângere procesual penală; A17. Aprecierea importanței măsurilor procesuale de constrângere;

		A18. Identificarea condițiilor și temeiurile reținerii.
7. Măsurile preventive - neprivative de libertate.		
UC7. Determinarea măsurilor procesuale, care nu implică privarea de libertate, dar care restricționează anumite libertăți.	7.1. Condiții generale de aplicare a măsurilor preventive neprivative de libertate. 7.2. Obligarea de a nu părăsi localitatea/țara. 7.3. Liberare provizorie pe cauțiune/sub control judiciar. 7.4. Transmiterea sub supraveghere a minorului. 7.5. Ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport; 7.6. Înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport;	A19. Identificarea condițiilor generale de aplicare a măsurilor preventive neprivative de libertate; A20. Clasificarea măsurilor neprivative de libertate; A21. Aprecierea importanței măsurilor neprivative de libertate; A22. Identificarea condițiilor și temeiurile aplicării măsurilor neprivative de libertate.
8. Termenele procedurale.		
UC8. Calcularea termenelor procedurale, conform tehnologiei.	8.1. Noțiunea și importanța termenelor procedurale; 8.2. Calcularea termenelor procedurale; 8.3. Calcularea termenelor materiale.	A23. Estimarea importanței calculării corecte a termenelor procedurale.
9. Actele procedurale comune.		
UC9. Diferențierea actelor procedurale comune.	9.1. Noțiunea actelor procedurale comune; 9.2. Citarea și comunicarea altor acte procedurale. 9.3. Cereri și demersuri în procesul penal	A24. Determinarea conținutului procedurii de citare și de comunicare a actelor procedurale; A25. Respectarea formei cererilor și a demersurilor. A26. Distingerea criteriilor de delimitare a încălcărilor procesuale ce atrag nulitatea actelor procedurale, de încălcări ce nu atrag nulitatea acestora; A27. Estimarea importanței nulității actelor procedurale.

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr de ore
1. Noțiuni generale privind dreptul procesual penal. Rezultatul învățării: să analizeze problema asigurării echității în procedura penală			
Dreptul procesual ca ramură de drept și ca știință juridică.	Referat: „Problema asigurării echității în procedura penală”.	Prezentarea referatului.	6
2. Subiecții procesului penal. Partea acuzării. Rezultatul învățării: să analizeze particularitățile subiecților în procesul penal			
Partea acuzării.	Joc de rol: * Audierea bănuitului. * Audierea învinuitului. * Audierea martorului. * Confruntarea. * Percheziția.	Prezentarea argumentată a jocului.	8
3. Subiecții procesului penal. Partea apărării. Rezultatul învățării: să explice partea apărării			
Partea apărării.	Joc de rol: * Alibiul inculpatului. * Eroarea judiciară în identificare. * Încălcarea procedurilor legale în timpul urmăririi penale. * Inexistența intenției penale.	Prezentarea argumentată a jocului.	8
4. Probele și probatoriul. Rezultatul învățării: să analizeze probele și mijloacele de probă în procesul penal			
Teoria generală a probelor în procesul penal. Clasificarea probelor.	Referat: „Probele și mijloacele de probă în procesul penal”.	Prezentarea informației.	6
5. Mijloacele de probă și procedeele probatorii. Rezultatul învățării: să analizeze mijloacele de probă			
Mijloacele de probă ca instrumente esențiale în procesul penal.	Joc de rol: Mijloace de probă posibile: * Mărturii * Înscrișuri * Obiecte * Expertize	Prezentarea argumentată a jocului.	6
6. Măsurile procesuale de constrângere. Rezultatul învățării: să analizeze importanța măsurilor procesuale de constrângere			
Dispoziții generale privind măsurile procesuale de constrângere. Reținerea în procesul penal.	Referat: „Importanța măsurilor procesuale de constrângere”. Joc de rol:	Susținerea Referatului. Participarea activă	6

	*inscenarea cazurilor de reținere în procesul penal.	la jocul de rol.	
7. Măsuri preventive - neprivative de libertate. Rezultatul învățării: să explice măsurile preventive - neprivative de libertate, ca o alternativă la arestul preventiv			
Măsurile preventive - neprivative de libertate, ca o alternativă la arestul preventiv.	Joc de rol: *interzicerea părăsirii localității de domiciliu sau reședință; * încredințarea în supravegherea unei persoane sau a unei instituții.	Participarea activă la jocul de rol.	8
8. Termenele procedurale. Rezultatul învățării: să analizeze termenele procedurale			
Termenele procedurale - element crucial în desfășurarea ordonată și eficientă a unui proces penal.	Joc de rol: *consecințele nerespectării termenelor procedurale; *drepturile inculpatului în cazul nerespectării termenelor; *rolul judecătorului în asigurarea respectării termenelor procedurale.	Participarea activă la jocul de rol.	6
9. Actele procedurale comune. Rezultatul învățării: să scrie cereri și demersuri în procesul penal			
Cereri și demersuri în procesul penal. Erorile și omisiunile în actele procedurale.	Prezentare Power Point: * actele procedurale; * termenele procedural; * cererile și demersurile în procesul penal; * erorile și omisiunile în actele procedurale.	Prezentarea proiectului.	6

VIII. Lucrările practice recomandate

- Rolul procurorului în faza de urmărire penală.
- Problemele asistenței juridice internaționale în materie penală.
- Extrădarea în contextul asistenței juridice internaționale.
- Formele de cooperare juridică internațională în materie penală.
- Problemele realizării fazei de urmărire penală.
- Aspectele teoretico-practice ale judecării cauzei penale.
- Reglementarea măsurilor procesuale de constrângere.
- Reglementarea probelor și mijloacelor de probă.
- Termenele procedurale și actele de procedură comună

IX. Sugestii metodologice

Învățarea este o activitate psihică complexă de însușire activă a deprinderilor, de formare a cunoștințelor și asimilare a experienței sociale ce duce la dezvoltarea personalității prin dobândirea de noi capacități de acțiune și de modificare adaptativă progresivă a comportamentului, la noile cerințe ale vieții și activității.

Specificul componentei metodologice constă în caracterul preponderent interactiv al strategiilor didactice.

Metodologia utilizată în cadrul orelor de curs este:

- metoda învățării prin descoperirea dirijată (acceptând mai mult întrebările deschise), metoda de situații problematizate și, parțial, metoda experiențelor);
- modelul de structurare a lecției OSIOS (Orientarea, Scanarea, Interpretări proprii, Organizarea, Schematizarea);
- proiectarea lecției A-B-C (A-Orientarea, B-Achiziții, C-Aplicație și transfer);
- metoda de structurare a lecției „ Știu-Vreau să știu-Am învățat ”;
- metoda celor 5 D (Descifrarea, Definirea problemei, Dezvoltarea problemei, Delegarea sarcinii, Design- ul problemei).

X. Sugestii de evaluare

Evaluarea reprezintă o componentă esențială a procesului de predare-învățare.

Aceast curriculum impune abordarea unor idei noi ale evaluării în procesul de instruire. Fiind o secvență obligatorie pentru măsurarea și aprecierea unităților de competențe, evaluarea propune deplasarea accentului de la evaluarea rezultatelor finale ale învățării, la procesul de învățare.

Principiul de bază al evaluării autentice îl constituie conceptul de educație centrată pe subiect (elev) și autenticitatea demersului.

În procesul evaluării vor fi încurajate demersurile formative, astfel extensia conceptului de evaluare de la clasic spre constructiv, va oscila între următoarele experimentări - tipuri de evaluare:

- Evaluarea dirijată de cadrul didactic, formulată motivat ca anumite sarcini în fața elevilor, cu descriptori clare, criterii de care vor ține cont elevii și care nu vor permite interpretări libere, opace.
- Autoevaluarea - un instrument veridic de centrare pe elev, pe posibilitatea participării la propriile performanțe.
- Evaluarea reciprocă, este o condiție optimă a dezvoltării, asigurându-se socializarea grupului de elevi, coparticiparea în formarea semenilor, precum intensificarea convingerilor proprii.

În cadrul proiectelor de grup, aprecierea rezultatelor colegilor va instrui miza unei activități ulterioară eficientă, sau demersul formativ ce va fi pe deplin asigurat.

În dependență de funcțiile evaluării, cadrele didactice vor utiliza: **evaluarea inițială** cu funcție diagnostică și funcție prognostică; **evaluarea formativă** - funcție de constatare a rezultatelor și de sprijinire continuă a elevilor, funcție de feed-back, funcție de corectare și verificare a rezultatelor, funcție de clasificare, funcție de comunicare a rezultatelor, funcție de certificare a nivelului de cunoștințe și abilități, funcție de selecție, funcție de orientare școlară și profesională.

Integrarea reușită a evaluării în contextul procesului educațional rezidă în elaborarea strategiei de evaluare ca parte componentă a strategiei didactice.

Pentru evaluarea randamentului școlar, profesorul va utiliza diverse metode și tehnici de evaluare a produselor ca:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat:	- Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. - Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. - Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. - Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate ș.a. - Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat:	- Coresponderea referatului temei. - Profundimea și completitudinea dezvoltării temei. - Adecvarea la conținutul surselor primare. - Coerența și logica expunerii. - Utilizarea dovezilor din sursele consultate. - Gradul de originalitate și de noutate. - Nivelul de erudiție. - Modul de structurare a lucrării. - Justificarea ipotezei legate de tema referatului. - Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral (comunicare)	- Expune tematica lucrării în cauză. - Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. - Expunerea orală este concisă și structurată logic. - Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. - Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
4.	Rezumat scris (redactare)	- Expune tematica lucrării în cauză. - Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. - Textul rezumatului este concis și structurat logic. - Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. - Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. - Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. - Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente.

		• Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă.
--	--	--

XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării

Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii includ diverse elemente care contribuie la un mediu educațional eficient și propice învățării.

Iată câteva dintre resursele esențiale:

- **Mediul de învățare:** trebuie să fie un cadru adecvat experienței și situațiilor de învățare. Mediul fizic include forma și mărimea sălii de clasă, mobila, materialele și echipamentul necesar.

- **Echipamente tehnologice:** calculatoare, proiectoare, boxe și acces la internet sunt esențiale pentru a susține procesul educațional modern.

- **Materiale didactice:** resursele didactice recomandate elevilor pot include cărți, manuale, materiale online și alte surse de informație relevante pentru domeniul de studiu.

- **Suportul instituțional:** ghiduri și metodologii care pot fi utilizate ca referințe în procesul de studii.

Aceste resurse sunt menite să sprijine atât studiul individual, cât și lucrările practice și activitățile de grup, asigurând o experiență de învățare completă și eficientă.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. Ctr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată, accesată, procurată resursa
1.	C. Gurschi, P. Ursache, Iu. Sedlețchi ș.a. <i>Modele de acte procedurale în procesul penal</i> . Chișinău: Bons Offices, 2014. 1400 p.	Bibliotecă
2.	I. Dolea, Dm. Roman, I. Sedlețchi, ș.a. <i>Drept procesual penal</i> , Cartier juridic, 2005.	Bibliotecă
3.	Codul penal al RM	Bibliotecă
4.	Codul de procedură penală al RM	Bibliotecă

